

פעם ניצחתי שלושה ענקים כתבה: עדנה קרמר | אייר: אביאל בסיל הצעות לצוות הגן

גננת יקרה

שירים קצרצרים בקולו של ילד בעל דמיון עשיר: פעם הוא ניצח שלושה ענקים, 'חיסל' תוך דקה פיצה בגודל חדר, הרכיב על כתפיו את אבא ואימא שהתעייפו מהטיול וטס על ענן לבן ישר אל תוך הגן.

גוזמאות ודמיון

פעמים רבות ילדים מתארים אירועים בהפחה. אנחנו נוטים לתקן אותם, ל"ישר" להם את הסיפור. מנין באה ההגזמה? על איזה צורך היא עונה?

נראה שילדים חווים את המציאות באופן שונה ממבוגרים, פעמים רבות בעוצמה רבה יותר. לפעמים ילדים משלימים פרטים שלא מובנים להם במציאות בעזרת הסבר דמיוני. הגזמות מסוימות מקורן בחוויית המציאות מתוך הזווית הילדותית, התמימה והראשונית.

הגזמות אחרות נובעות ממשאלת הלב – הדמיון מאפשר לנו להפליג למרחב של כוח, שליטה וחירות, למקום שבו הקשה הוא קל, הבלתי-אפשרי הופך למציאות והשמים הם הגבול.

עדנה קרמר – סופרת, משוררת, מתרגמת ומספרת לילדים, נולדה בקיבוץ עין השופט וחברה בו גם היום. במשך עשרות שנים עבדה כעורכת ספרי ילדים, לימדה ספרות ילדים והופיעה כמספרת סיפורים בעל-פה לילדי בית ספר. כתבה בין היתר את הספרים: "מי הפך את המטבח", "לאן הלכו הנעליים", "אולי כשתגדלי", "מה תאכל האגודל". בשנת 5102 זכתה בפרס דבורה עומר על מפעל חיים בתחום ספרות ילדים.

קריאת ספר שירים שונה מקריאת סיפור. בשיר מתוארת עלילה שלמה במילים ספורות ולנו הקוראים נותר כר נרחב לפיתוח הדמיון. לשיר יש גם קצב משלו, שפה שונה, ורשות להמציא מילים. שירים הם "מועט המחזיק את המרובה", ולכן כדאי לקרוא אותם יותר מפעם אחת, כדי לגלות את הרבדים החבויים בהם. לפעמים קצת מפחיד אותנו, שלא הכל ידוע. אבל כשמשחררים את הפחד ומאפשרים לדמיון לעוף, מגלים עולם רחב ועשיר.

אנו מאחלים לכם קריאה מהנה ושיחה נעימה!

הצעות לשילוב הספר בגן

- כדאי לקרוא את השירים בקבוצות קטנות ולאפשר לילדים לעיין מקרוב באיורים. האיורים לעיתים מספרים לנו סיפורים שלא כתובים בשירים עצמם. עודדי את הילדים למצוא סיפורים באיורים (למשל: ב'כדורסל' – הילדים שיושבים על הספסל, מה אומר המבט של סבא בשיר 'ארמון ממתקים', מה עושים בעלי החיים בשיר 'אל ראש ההר?'). תוכלו להמציא יחד דקלומים קטנים העוסקים בסיפורים שבאיורים.
- השינון מסייע בפיתוח הזכרון. תוכלו לחלק את הילדים לקבוצות. כל קבוצה תוכל לשנן את אחד השירים, ולאחר מכן – לדקלם בפני הגן.
- הפעלת הדמיון יכולה להוות מקור שעשוע ועונג לילדים ולמבוגרים. אפשר לשחק יחד ולהניע לארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות – תוכלו להמציא או להגזים בכיף: "אילו הייתי גבוה כמו ג'ירפה...", "ילו יכולתי לטוס בשמיים...", או "אילו יכולתי להיות בשני מקומות באותו זמן...". תוכלו לצייר את המצבים הדמיוניים ולהכין לעצמכם אלבום "אילו הייתי...".
- האם אתם מכירים ספרים נוספים העוסקים בגזמה או במשאלות הלב? בקשו מהילדים וההורים לחפש בבית או בספרייה ספרים כאלה. תוכלו לקרוא אותם ביחד בגן ולערוך תערוכת ספרים, או לייחד לכך מדף בפינת הספרים. ספרים לדוגמה: "מר גוזמאי הבדאי" ו"כובע קסמים" מאת לאה גולדברג, ו"ככה נעשיתי שודד ים" מאת מלינדה לונג.
- בעקבות השירים המחורזים תוכלו להשתעשע במילים ולהמציא חרוזים משלכם. האם יש חרוז לשמכם הפרטי ולשמות בני המשפחה האחרים?
- בעקבות השיר 'ספגטי': בשיר הילד מושך ספגטי מתוך קערה והופך אותו לחבל. בעולם הדמיון כל חפץ יכול לקבל תפקיד חדש. הניחי במרכז המעגל חפצים שונים בגדלים שונים (כף, כסא, חרוז...) ותני לילדים להפליג עם הדמיון ולמצוא לחפצים שימושים חדשים.
- בעקבות השיר 'חדר סודי': בשיר לילד יש חדר סודי שאין אליו כניסה להורים. שם הוא מכניס אולי דברים שהוא לא יכול להכניס הביתה – כלבים, חתולים ועכברים. ילדים אוהבים סודות. ומבוגרים לא תמיד ערים לחשיבות של שמירה על הפרטיות של הילדים. הכיני עם הילדים קופסת סודות שהם יכולים להחביא בה דברים קטנים. תוכלו לנצל את ההזדמנות גם לדבר על סודות שאסור לשמור בלב.